

2007

PUBLIC ADMINISTRATION - II (Optional)

लोकप्रशासन - II (वैकल्पिक)

101155

Standard : Degree

स्तर : पदवी

Nature : Conventional

स्वरूप : पारंपारिक

Total Marks : 200

एकूण गुण : 200

Duration : 3 Hours

कालावधी : 3 तास

Note :

सूचना :

- (i) Answers must be written either in **English** or in **Marathi**.
उत्तरे इंग्रजीमधून किंवा मराठीमधून लिहिली पाहिजेत.
- (ii) Question No. 1 is **Compulsory**. Of the remaining questions, attempt **any four** selecting one question from each section.
प्रश्न क्रमांक 1 अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही चार सोडवा पण प्रत्येक विभागातून एक प्रश्न निवडून सोडविणे आवश्यक आहे.
- (iii) Figures to the **RIGHT** indicate marks of the respective question.
उजवीकडील अंक संबंधित प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- (iv) Number of optional questions upto the prescribed number in the order in which they have been solved will only be assessed. Excess answers will not be assessed.
ज्या क्रमाने निर्धारित संख्येपर्यंत पर्यायी प्रश्नसंख्या सोडविली आहे, तेवढीच प्रश्नसंख्या तपासली जाईल. अतिरिक्त उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (v) Credit will be given for orderly, concise and effective writing.
नीटनेटक्या, संक्षिप्त व परिणामकारक लिखाणास श्रेय दिले जाईल.
- (vi) Candidate should not write roll number, any name (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he/she will be penalised.
उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतः किंवा इतरांचे नाव, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल.
- (vii) For each slab of 10, 15 and 20 marks, the examinee is expected to write answers in 125, 175 and 250 words respectively.
प्रत्येकी 10, 15 आणि 20 गुण असलेल्या प्रश्नांची उत्तरे परिक्षार्थीकडून अनुक्रमे 125, 175 आणि 250 शब्दांमध्ये अपेक्षित आहेत.
- (viii) In case of any ambiguity, English version will be considered as authentic.
कोणत्याही प्रकारच्या सदेहाच्या स्थितीत, इंग्रजी भाषांतर ग्राह्य समजले जाईल.

P.T.O.

1. Answer *any four* of the following :

खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे लिहा :

(a) Write salient features of the Indian Administration.
भारतीय प्रशासनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये लिहा.	10
(b) Explain role and importance of the Speaker of the Panchayat-Samiti.
पंचायत समितीच्या सभापतीची भूमिका आणि महत्त्व स्पष्ट करा.	10
(c) What is importance of Planning in Development Administration ?
विकास प्रशासन नियोजनाचे काय महत्त्व आहे?	10
(d) 'India is a unique federal state'. Discuss.
'भारत हे एक वैशिष्ट्यपूर्ण संघ राज्य आहे' - चर्चा करा.	10
(e) State the importance of the reservation policy for scheduled castes and scheduled tribes.
मागास जाती-जमातीच्या आरक्षण धोरणाचे महत्त्व सांगा.	10

SECTION - A

विभाग - A

2. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

(a) Write an essay on the evolution of the Indian Administration.
भारतीय प्रशासनाच्या उत्क्रांतीवर एक निबंध लिहा.	15
(b) Examine the importance of the Indian constitutional amendments.
भारतीय घटना दुरुस्तीचे महत्त्व या संबंधीचे परीक्षण करा.	10
(c) Evaluate the Prime Minister's position in the Council of Ministers.
मंत्रीमंडळातील पंतप्रधानांच्या स्थानाचे मूल्यमापन करा.	15

3. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) Examine the nature of the ancient Indian Administration. 15
प्राचीन भारतीय प्रशासनाच्या स्वरूपाचे परीक्षण करा.
- (b) Comment on the Fundamental Rights of the constitution of India. 10
भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत अधिकार यावर भाष्य करा.
- (c) Explain role and importance of the Cabinet Secretaries in the administration. 15
कॅबिनेट सचिवांची प्रशासनातील भूमिका आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

SECTION - B
विभाग - B

4. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) What are the causes of the movement of Samyukta Maharashtra for the formation of Maharashtra State ? 15
महाराष्ट्र राज्य निर्मितीसाठी संयुक्त महाराष्ट्र चळवळ करावी लागली याची कोणती कारणे आहेत ?
- (b) "District Collector has achieved a central position in the district administration"- 15
Discuss.
"जिल्हा प्रशासनात जिल्हाधिकार्यांना महत्त्वाचे स्थान प्राप्त झालेले आहे" - चर्चा करा.
- (c) Explain the composition and functions of the Municipal Corporations. 10
महानगरपालिकेची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.
5. Answer the following sub-questions :
खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :
- (a) Examine the relationship of the Chief Minister with his Council of Ministers. 15
मुख्यमंत्री व त्यांचे मंत्रीमंडळ यांच्यातील असलेल्या संबंधाचे परीक्षण करा.
- (b) "Panchayat Raj institutions play vital role in the district administration" 15
- Describe.
"पंचायत राज्यसंस्था ह्या जिल्हा प्रशासनात महत्त्वाची भूमिका बजावतात" - वर्णन करा.
- (c) Comment on the urban problems and their remedies. 10
नागरी समस्या आणि त्यावरील उपाय योजना यावर भाष्य करा.

www.mpscmaterial.com

SECTION - C

विभाग - C

6. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) "Private Sectors play more vital role than the Public Sector in the Process of Globalization"- Explain. 10
"वैश्विकरण प्रक्रियेत खाजगी उपक्रम हे सार्वजनिक उपक्रमापेक्षा अधिक महत्त्वाची भूमिका बजावतात"
- स्पष्ट करा.
- (b) State the composition and functions of the Maharashtra Public Service Commission. 10
महाराष्ट्र राज्य लोकसेवा आयोगाची रचना आणि कार्य सांगा.
- (c) Write a note on the Parliamentary Control over Public expenditure. 10
सार्वजनिक खर्चावर कायदे मंडळाचे नियंत्रण यावर टीप द्या.
- (d) What is importance of Planning in the development ? 10
विकासातील नियोजनाचे महत्त्व काय आहे?

7. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) What are the salient features of the New Economic Policy ? 10
नवीन आर्थिक धोरणाची मुख्य वैशिष्ट्ये कोणती आहेत ?
- (b) State the role of Lal Bahadur Shastri Academy of Administration. 10
लाल बहादूर शास्त्री प्रशासकीय प्रशिक्षण संस्थेची भूमिका सांगा.
- (c) Explain the composition and functions of the Estimate Committee. 10
अंदाज समितीची रचना आणि कार्य स्पष्ट करा.
- (d) Write an essay on the National Planning Commission. 10
राष्ट्रीय नियोजन मंडळावर एक निबंध लिहा.

P.T.O.

SECTION - D

विभाग - D

8. Answer the following sub-questions :

खालील उपप्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) "Power corrupts, an absolute power corrupts absolutely" - Illustrate. 15
"सत्ता ही माणसाला भ्रष्ट करते आणि निरंकुश सत्ता ही माणसाला निरंकुश भ्रष्ट बनविते - सोदाहरण स्पष्ट करा.
- (b) State the importance of the empowerment of women. 15
स्त्री सबलीकरणाचे महत्त्व सांगा.
- (c) What should be the relationship between the political leadership and bureaucrats ? 10
राजकीय नेतृत्व आणि नोकरवर्ग यांच्यात कसे संबंध असावेत ?

9. Answer the following sub-questions :

खालील उप-प्रश्नांची उत्तरे द्या :

- (a) Critically examine the problem of Child-Labour. 15
बाल मजुरांच्या समस्येचे टीकात्मक परीक्षण करा.
- (b) "Population explosion is a great challenge before our national interest." - Discuss. 15
"लोकसंख्यावाद ही आपल्या राष्ट्रहिता समोरील एक मोठी समस्या आहे" - चर्चा करा.
- (c) Write a note on the problem of Law and order. 10
शांतता आणि सुव्यवस्थेची समस्या, यावर एक निबंध लिहा.

- o O o -